شۆرشەكان چۆن سەردەكەون؟ عیماد عەلی

لاو تسی حەكیمی چینی بۆ سەركەوتنی هەر شۆرشیك چەند مەرجێكی بنەڕەتی دیاریكردووە كە بریتین لەوەی:

- دەبێت شۆرشی نوێ بنبڕی كۆن بكات و سیستمی كۆن ریشەكێش بكات.
- لەگەڵ فەلەك گونجاو بێت واتە لەگەڵ بارودۆخ و زەمینەی خودی و بابەتی بە چەمك و زمانی ئەمرۆ گونجاو بێت .
- دەبێت داواكاریەكانی سەرجەم بەشدارانی شۆرشەكەی دابین بكات.
- پەیوەندی خۆی لەگەڵ سیستمی كۆن بە یەكجاری و بە ڕەهایی دابڕێت و بۆ بنیاتنانای ژیانی نوێ هیچ شتێك لە كۆن وەرنەگرێت.

جا بەدوور لەمەی ئەمرۆ لەبەغدا روودەدات كە بۆنی شۆرشی لێنایەت، ئایا شۆرشەكانی كوردستان وابوون و ئەم مەراجنەیان تێدابوو؟ بنەمای سەرەكی هیچ تازەگەریەكیان تێدابوو؟ پێكهاتە و فكر و سەركردە و سیستمی كۆنیان وەلاوە خست و بەكارنەهێنا و تەنانەت كێشە و بێشەو گیروگرفتەكانی پێشتریان نەگواستەوە بۆ نێو هەر شۆرشێكی نوێ؟ بارودۆخی بابەتیان لەبەرچاوگرت بۆ شۆرشی چەكداری یان مەدەنی؟ ئەوەی هەبوو پێشتر ریشەكێشیان كرد یان بەریز و بە هەژمون و هەیبەتەوە لێیان دەڕوانی؟

ئەمڕۆش گەر عیراق لەم وەزعەیدا بەهەمان شێوە شتە كۆنەكان ریشهكێش نەكات و وابەستەی ئەوەبێت كە لە ئارادایە، هیچ گۆڕانكاریەك ناكات و ئەگەر گۆڕانی رۆژەییش بكرێت هیچ سودێكی بۆ خەڵكی رەشورووت و هەژاری تێدا نابێت.

هەروەها بۆ گۆرانكاری ریشەیی لەكوردستانیش لەكاتی دیاریكراو و تایەبتی خۆیدا، دەبێت قۆناغێك بێتە پێشەوە، ئەگەر ئەم سەلبیاتانەی هەیە و ئەم واقیعە نەسرێتەوە و بە رێشەیی نەگۆڕێت و پشت بە شتی كۆن ببەسترێت و وەكو پێشتر تازە و نوێ تێكهەڵكێش بكرێت، خۆی لەقەرەی شۆرش و قازانجەكانی شۆرش نادات.

بۆیە زەمینەی لەباری سەرهەڵدانی شۆرش زۆر وردو هەستیارە و

ئەگەر مەیسەر نەبێت هەر جموجوڵێك ناگاتە ئەوەی کرۆکەکەی بە شۆرشی راستەقینە ناوببرێت، بۆیە تا ئێستا لەکوردستاندا شۆرشی راستەقینە رووی نەداوە و هەمیشە جموجوڵ و هەوڵی شۆرشگێرانەی کۆنەبە ناوی شۆرشی نوێوە بەردەوام بووە. ئەمرۆ یا سبەی کە زەمینە لەبار بوو کوردستان پێویستی بە شۆرشێکی نوێی نوێگەری راستەقینە هەیە کە ئەوانەی ئەمرۆی سەرساحە بە هەموو ناوەرۆك وهەر هەمویانەوە بسرێتەوە و گۆڕانکاری نوێ و ژانی نوێ دروست بکات و قۆناغی رزگاری یەکجارەکی بێنێتە کایەوە.